

beschikking

RECHTBANK DEN HAAG

Team handel

zaaknummer / rekestnummer: C/09/588009 / HA RK 20-67

Beschikking van 18 februari 2021

in de zaak van

1. **KONINKLIJKE NEDERLANDSE JAGERS VERENIGING,**
2. **KONINKLIJKE NEDERLANDSE SCHIETSPORT ASSOCIATIE,**
beide gevestigd te Amersfoort,
verzoeksters,
advocaten mrs. G.J. van Oosten, J.Ph. de Korte en G.J. Wilts te Amsterdam,

tegen

DE STAAT DER NEDERLANDEN, meer in het bijzonder het ministerie van Justitie en Veiligheid,
gevestigd te Den Haag,
verweerder,
advocaten mrs. C.K. van Lavieren, M.M.C. van Graafeiland en M. Dijkstra te Den Haag.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:
- het verzoekschrift,
- het verweerschrift,
- de brief van mr. Van Lavieren van 16 november 2020.

1.2. De mondelinge behandeling van het verzoekschrift heeft plaatsgevonden op 26 november 2020. Verschenen zijn:
- namens verzoekster sub 1 de heren [REDACTED], teamleider juridische zaken, [REDACTED], directeur, en [REDACTED], jurist, en namens verzoekster sub 2 de heer [REDACTED], directeur, vergezeld van mrs. De Korte en Wilts.
- namens de Staat [REDACTED], senior beleidsmedewerker politiebestedel, bevoegdheden & informatiefunctie, en [REDACTED], afdelingshoofd politiebestedel, bevoegdheden & informatiefunctie, vergezeld van mrs. Van Lavieren en Dijkstra.
Mr. Wilts heeft spreektaantekeningen overgelegd.

2. Het verzoek en het verweer

2.1. Het verzoekschrift strekt ertoe dat de rechtbank een voorlopig deskundigenbericht zal bevelen met betrekking tot de 'e-screener psychische gesteldheid van wapenverlofaanvragers' (hierna: de e-screener), een computer gestuurde psychologische test die de minister van Justitie en Veiligheid per 1 oktober 2019 heeft ingevoerd en die bedoeld is als hulpmiddel bij het beoordelen van aanvragen voor (verlenging van) verloven voor het voorhanden hebben van wapens en munitie en voor jachtaktes.

Verzoeksters voeren daartoe – onder verwijzing naar de relevante feiten en standpunten van partijen opgenomen in de processtukken en brieven uit het op 28 januari 2020 gehouden kort geding – aan, dat naar hun mening de e-screener een ondeugdelijk instrument is en dat het gebruik ervan door de Staat onrechtmatig is. Verzoeksters zijn voornemens om in een bodemprocedure te vorderen dat het gebruik van (de resultaten van) de e-screener definitief wordt gestopt en dat de schade toegebracht door de invoering ervan wordt vergoed. Zij wensen daarvoor de werking van de e-screener te doen onderzoeken door deskundigen. De Staat is echter niet bereid om de daarvoor noodzakelijke informatie over de e-screener te verschaffen, tenzij dit als onderdeel van een rechterlijke procedure en op basis van vertrouwelijkheid gebeurt. De Staat heeft daarom voorgesteld dat de e-screener in een voorlopig deskundigenonderzoek aan de orde wordt gesteld.

2.2. De Staat betwist de gestelde ondeugdelijkheid van de e-screener. De Staat maakt geen bezwaar tegen het verzochte onderzoek maar verzoekt de rechtbank wel om het deskundigenbericht met vertrouwelijkheidsvoorschriften te omgeven. De Staat maakt bezwaar tegen de door verzoeksters voorgestelde vraagstelling en deskundigen.

2.3. Op de stellingen van partijen wordt hierna – voor zover nodig – nader ingegaan.

3. De beoordeling

3.1. Tegen het verzoek tot het bevelen van een voorlopig deskundigenonderzoek wordt geen bezwaar gemaakt. Het verzoek is op de wet gegrond en zal als onweersproken worden toegewezen.

3.2. De Staat heeft naar het oordeel van de rechtbank aannemelijk gemaakt dat het van belang is dat de ins en outs van de e-screener vertrouwelijk blijven, zowel de testvragen als de manier waarop de vragen zijn gestructureerd en de antwoorden worden verwerkt.

Verzoeksters hebben met deze vertrouwelijkheid ingestemd. De rechtbank zal daarom bepalen dat

- a. de Staat enkel aan de deskundigen informatie met betrekking tot de e-screener hoeft te verstrekken respectievelijk door Trimbos en TNO laat verstrekken,
- b. de deskundigen deze informatie geheim dienen te houden aldus, dat daarvan slechts die informatie naar buiten komt die niet kan leiden tot onbetrouwbaarheid van de e-screener,
- c. de deskundigen in hun rapportage geen informatie bekend mogen maken die door de aanvragers en/of trainingsinstellingen kan worden gebruikt om aanvragers voor te bereiden op de test.

De rechtbank merkt daarbij op dat de geheimhouding niet ziet op het door de deskundigen te geven oordeel over de e-screener.

3.3. Verzoeksters hebben een twaalfal vragen geformuleerd, die zij in ieder geval wensen te zien voorgelegd aan de deskundigen. De antwoorden op deze vragen achten zij van belang omdat hen weinig bekend is over de e-screener en zij daarmee verwachten het onrechtmatig handelen van de Staat met de inzet van de e-screener verder nader te kunnen onderbouwen. De Staat maakt bezwaar tegen de voorgestelde vragen. De Staat is van mening dat die vragen slechts bijzaken betreffen, niet relevant zijn en zelfs ongeschikt zijn om de deugdelijkheid van de e-screener te beoordelen. De Staat wenst de vraagstelling dan ook te beperken tot een drietal door de Staat geformuleerde kernvragen. De rechtbank zal de vraagstelling van verzoeksters in stand laten. De rechtbank is van oordeel dat niet reeds nu kan worden beoordeeld dat beantwoording van die vragen niet van belang is voor de onderbouwing van (een) door verzoeksters in te stellen vordering(en). De rechtbank zal in verband met de hierna te overwegen vertrouwelijkheid en geheimhoudingsverplichting wel aan de door verzoeksters voorgestelde vraag (4) 'hoe is een cesuur bepaald?' de door de Staat toelaatbaar geachte en voorgestelde vragen 'hoe werkt de cesuur?' en 'hoe is men tot de vaststelling van deze cesuur gekomen?' (als vraag 4.b. en 4.c.) toevoegen.

De rechtbank zal ook de door de Staat voorgestelde vragen, waartegen door verzoeksters geen bezwaren zijn ingebracht, voorleggen, met dien verstande dat zij de tweede vraag 'Zijn die risicofactoren minder relevant, even relevant of relevanter dan de factoren die in de rechtspraak te vinden zijn als weigeringsgrond voor vuurwapenverloven?' zal herformuleren. Deze vraag zou de deskundigen dwingen zich te verdiepen in de weigeringsgronden voor vuurwapenverloven in de rechtspraak. Een dergelijke vraag komt de rechtbank niet juist voor omdat het tot een juridisch onderzoek dwingt. De rechtbank (her)formuleert die vraag, in lijn met de kennelijke ratio ervan, als hierna onder (vraag) 13. De vraagstelling zal daarom luiden:

1. Wat zijn de theoretische achtergronden van de e-screener (wat wordt er gemeten)?
2. In hoeverre is de e-screener psychometrisch betrouwbaar?
3. In hoeverre is de e-screener psychometrisch gevalideerd?
4. a. Hoe is de cesuur bepaald (dat wil zeggen hoe is bepaald wanneer iemand voldoet of niet voldoet)?
b. Hoe werkt de cesuur?
c. Hoe is men tot de vaststelling van deze cesuur gekomen?
5. Voldoet deze vorm van afname (in hoeverre bestaat er een kans op 'faken')?
6. In hoeverre is de vragenlijst mogelijk niet fair voor bepaalde groepen (bijvoorbeeld ouderen-jongeren)?
7. Hoe beoordeelt u alle aspecten van de wijze van samenstelling en verzameling van gegevens van de 'hoogrisicogroep', al dan niet middels de 'pre-screener'? Welke

---

invloed hebben de samenstelling en verzamelde gegevens van deze 'hoogrisicogroep' op de resultaten van de e-screenertest?

8. Welke wijzigingen zijn er na 13 februari 2018 precies aan de e-screener doorgevoerd, door wie en wanneer? Welke wijzigingen aan de e-screener heeft de Staat zelfstandig doorgevoerd en wanneer zijn die doorgevoerd? Hoe verhouden deze wijzigingen zich met de conclusies en aanbevelingen van de TNO-managementrapportage van 13 februari 2018? Welke invloed heeft ieder van deze wijzigingen (per wijziging) gehad op de resultaten die de e-screener vanaf 1 oktober 2019 heeft gegenereerd?
9. Voldoet de e-screener aan het COTAN Beoordelingssysteem voor de kwaliteit van tests (2010) en eventuele vergelijkbare normen?
10. Na verloop van welke termijn kan een e-screenerresultaat redelijkerwijs zijn werking verloren hebben?
11. Welke gegevens bevat de rapportage van een e-screenerresultaat, ofwel de 'output' van de gemaakte test die (naar verzoeksters begrijpen) aan het ministerie van Justitie en Veiligheid wordt gezonden?
12. Is de e-screener, gemeten naar professionele maatstaven, een deugdelijk hulpmiddel om de mogelijke aanwezigheid van psychische risicofactoren te detecteren?
13. Is het in uw visie mogelijk verschillen in relevantie aan te geven tussen de risicofactoren die de e-screener onderzoekt? Verschillen deze risicofactoren in mate van voorspelbaarheid van incidenten bij wapengebruik?
14. Is een negatieve score op de met behulp van de e-screener afgenomen test, bezien tegen de achtergrond van het antwoord op de vorige vraag, een deugdelijke reden om te zeggen dat er (geringe) twijfel mogelijk is aan het verantwoord zijn van vuurwapenbezit van de aanvrager?
15. Heeft u verder nog aan- of opmerkingen met betrekking tot de e-screener?

3.4. Verzoeksters hebben verzocht om de Commissie Testaangelegenheden – COTAN –, een commissie van het Nederlands Instituut van Psychologen, tot deskundige te benoemen. Zij hebben daartoe aangevoerd dat COTAN de kwaliteit beoordeelt van allerlei tests, toetsen en vragenlijsten en gezaghebbende standaarden op dat terrein heeft ontwikkeld. De Staat geeft de voorkeur aan een drietal deskundigen uit verschillende expertise gebieden.

3.5. De rechtbank stelt voorop dat zij alleen natuurlijke personen als deskundige benoemt. COTAN komt als commissie daarom niet voor benoeming in aanmerking. Om zoveel mogelijk aan de wens van verzoeksters tegemoet te komen dat de e-screener wordt beoordeeld naar de maatstaven van het COTAN Beoordelingssysteem voor de kwaliteit van tests (2010) en aan het argument van de Staat dat bij de beoordeling medisch-psychiatrische expertise niet kan worden gemist omdat de risicofactoren (mede) in dat domein liggen, heeft de rechtbank de volgende deskundigen bereid gevonden om als deskundige op te treden:

- [REDACTED], verbonden aan de Universiteit van Amsterdam,
Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen,
Programmagroep: Work and Organizational Psychology,
lid van Cotan,

- [REDACTED], verbonden aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam,
Erasmus School of Social and Behavioural Sciences,
Department of Psychology, Education & Child Studies/Work and Organizational
Psychology,
voormalig lid van Cotan,

- [REDACTED] verbonden aan de Vakgroep Psychiatrie van het Amsterdam
Universitair Medisch Centrum, locatie VUMC,
lid van de Nederlandse Vereniging Medisch Specialistische Rapportage.

Zij hebben aangegeven vrij te staan ten opzichte van partijen en bereid en in staat te zijn om als deskundige op te treden. Zij hebben, gelet op de door verzoeksters geuite bedenkingen, desgevraagd verklaard de e-screener onafhankelijk te kunnen beoordelen.

De deskundigen zullen bij het onderzoek – voor zover mogelijk – de COTAN-methode volgen. Zij zullen gezamenlijk één deskundigenbericht uitbrengen.

3.6. Met de benoeming van een lid van COTAN heeft de Staat – ter zitting – ingestemd. Tegen de benoeming van [REDACTED] hebben verzoeksters geen zwaarwegende bezwaren ingebracht. Partijen hebben zich nog niet kunnen uitlaten over de benoeming van [REDACTED]. Zij zullen daartoe in de gelegenheid worden gesteld.

3.7. De deskundigen hebben elk hun kosten begroot op € 1.000,-, exclusief btw, per dag en schatten dat de werkzaamheden (inclusief overleg, inlezen, beoordelen en rapportage) 3 tot 5 dagen werk zal kosten. Dat maakt een voorschot van € 6.050,-, inclusief btw, per deskundige. In totaal derhalve € 18.150,-, inclusief btw. Partijen zullen in de gelegenheid worden gesteld zich over het verlangde voorschot uit te laten.

3.8. De rechtbank overweegt dat verzoeksters hun belang om de e-screener te doen toetsen voldoende aannemelijk hebben gemaakt. Deze toets is voor verzoeksters, gezien het standpunt van De Staat dat hij alleen bereid is om de benodigde informatie binnen een door de rechtbank bevolen deskundigenonderzoek beschikbaar te stellen, alleen mogelijk via een – kostbaar – voorlopig deskundigenonderzoek. In die omstandigheid ziet de rechtbank aanleiding om te bepalen dat partijen ieder de helft van het voorschot moeten betalen.

4. De beslissing

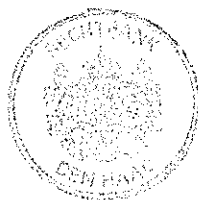
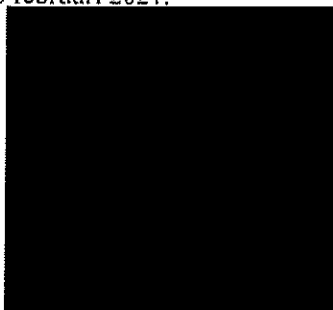
De rechtbank:

-beveelt een onderzoek door drie deskundigen ter beantwoording van de onder 3.3. opgenomen vragen,

---

-houdt de zaak voor het overige pro forma aan tot 4 maart 2021 voor uitlating partijen zoals hiervoor onder 3.6. en 3.7 bedoeld.

Deze beschikking is gegeven door mr. H.J. Vetter en in het openbaar uitgesproken op 18 februari 2021.

Voor ~~de~~/afschrift

18 FEB. 2021

De griffier,